

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om användande av fångstredskap;

NFS 2018:3

Utkom från trycket
den 25 juni 2018

beslutade den 14 juni 2018

Med stöd av 12 och 15 §§ jaktförordningen (1987:905) föreskriver¹ Naturvårdsverket följande.

Omfattning och syfte

1 § Dessa föreskrifter gäller användandet av såväl dödande fångstredskap som fångstredskap som inte dödar.

2 § Bestämmelserna i dessa föreskrifter syftar till att tillräcklig hänsyn tas till djurskydd, säkerhet och selektivitet vid användandet av fångstredskap. Detta medför att särskilda villkor för användandet inte längre behöver användas i samband med beslut enligt 11 § tredje stycket jaktförordningen (1987:905) om godkännande av fångstredskap.

3 § Dessa föreskrifter ersätter villkor för användande uppställda i beslut om godkännande av fångstredskap enligt 11 § tredje stycket jaktförordningen (1987:905) meddelade före ikraftträdandet av föreskrifterna.

Definitioner

4 § De beteckningar som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

I övrigt har nedanstående beteckningar följande betydelse:

Fångstredskap: anordning utformad för att fånga eller döda vilt.

Dödande fångstredskap: anordning utformad för att döda vilt.

Fångstredskap som inte dödar: anordning utformad för att fånga och hålla kvar vilt.

Selektivt fångstredskap: fångstredskap som i huvudsak fångar den arten/de arterna eller individerna av en art som redskapet har godkänts för.

Vittjande: omhändertagande av fångst.

Bevakning: övervakning genom fysisk närvaro.

Bifångst: fångst av annan art eller individ än vad redskapet har godkänts för.

---

¹Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

Nät: textilnät eller liknande med syfte att snärja in fångat vilt, dock inte slagnät (typgodkänt fångstredskap L 17) för fångst av bland annat duvhök.

Invasiv främmande art: främmande art vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.

Invasiv främmande art av unionsbetydelse: en art som upptagits på bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1141 av den 13 juli 2016 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014².

Invasiv främmande art av medlemsstatsbetydelse: en invasiv främmande art, som inte är av unionsbetydelse, men som enligt svenskt beslut kräver åtgärder på medlemsstatsnivå i enlighet med artikel 3.4 i förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter³.

Larmanordning: teknik/mekanik som möjliggör att användaren får kännedom om att fångstredskapet har lösts ut.

Allmänna krav

5 § För att få användas ska ett fångstredskap vara tillverkat i enlighet med Naturvårdsverkets beslut om typgodkännande. Om visst materialslag eller dimension som anges i beslut om typgodkännande inte längre saluförs ska likvärdigt alternativ ha använts i tillverkningen.

6 § Ett fångstredskap ska hållas i sådant skick att det inte avviker från specifikationen av godkänd konstruktion. Material- och funktionskontroll av fångstredskapet, i synnerhet gillernordningen, ska ske regelbundet, dock minst en gång per månad under den tid fångstredskapet används. För fångstredskap som enbart fångar råttor, möss eller en invasiv främmande art ska motsvarande kontroll ske minst var tredje månad under den tid fångstredskapet används.

7 § Fångstredskap som används ska, vare sig de är gillrade eller inte, väderbeständigt märkas med typbeteckning samt med användarens namn, adress och telefonnummer. Alternativt kan fångstredskapet märkas med användarens identitetsnummer om Naturvårdsverket har anvisat ett system för sådana identitetsnummer. Märkning behövs inte om fångstredskapet används i hus, gård eller trädgård.

8 § Fångstredskap som inte dödar ska placeras så att fångat vilt skyddas mot väder och andra omständigheter som kan orsaka onödigt lidande.

9 § Fångstredskap som inte används vid jakt eller som åtel ska iordningställas så att det inte kan fånga vilt eller utgöra fara för människor eller egendom.

---

²EUT L 189/4, 14.7.2016, s. 4-8 (Celex 32017R1263)

³EUT L 317/35, 4.11.2014, s. 35 (Celex 32014R1143)

Avlivning av fångat vilt

10 § Avlivning av fångat vilt är ett led i jakten och ska ske så att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

11 § Vid avlivning med skjutvapen ska skjutvapnets kaliber och ammunition anpassas till viltarten och viltets storlek. Viltet ska skjutas så att hjärnan träffas och skadas på ett sådant sätt att viltet förlorar medvetandet och inte återfår medvetandet innan viltet dött.

Krav på selektiv fångst

12 § Användande av fångstredskap ska ske så att risken för bifångst minimeras.

13 § Bifångst ska återges friheten om den bedöms kunna fortsätta leva utan onödigt lidande.

14 § Om ett sällskapsdjur har fångats i fångstredskap och är allvarligt skadat finns bestämmelser om avlivning i 30 § djurskyddslagen (1988:534).

Fångst av invasiv främmande art

15 § Fångst och bifångst av vilt som tillhör en invasiv främmande art av unionsbetydelse eller medlemsstatsbetydelse får inte återges friheten. Den som fångat, eller misstänker att den fångat, sådant vilt ska snarast kontakta ansvarig myndighet, eller den som på myndighets uppdrag vidtar utrotnings- eller hanteringsåtgärder gällande en invasiv främmande art, för besked om hur viltet ska hanteras. Om omständigheterna inte medger att besked kan inhämtas ska viltet avlivas.

Utöver vad som anges i första stycket får ansvarig myndighet, eller den som på myndighets uppdrag vidtar utrotnings- eller hanteringsåtgärder gällande en invasiv främmande art, hantera fångat sådant vilt på annat sätt.

När fångstredskap som inte dödar får användas

16 § Fångstredskap som inte dödar får endast användas mellan den 1 augusti och den 15 april. Detta gäller inte vid myndigheters beslut om skydds jakt, vid skydds jakt enligt bilaga 4 till jaktförordningen (1987:905) eller vid jakt som sker med stöd av 31 och 32 §§ jaktförordningen (1987:905).

Vittjande av fångstredskap som inte dödar

17 § Den som använder fångstredskap som inte dödar ska undvika att vilt är fångat under onödigt lång tid i fångstredskapet.

Allmänt råd till 17 §:

Fångstredskap som inte dödar bör utrustas med larmanordning för att kunna vittjas snabbt efter fångst.

18 § Fångstredskap som inte dödar och som är avsett för fångst av fågel ska vittjas minst en gång per dygn. Ett vittjande ska alltid ske på kvällen.

19 § Fångstredskap som inte dödar och som är avsett för fångst av däggdjur ska vittjas minst en gång per dygn. Ett vittjande ska alltid ske på morgonen. Om fångsten avser iller, mink, hermelin, vessla, sork eller råtta ska vittjande ske minst två gånger per dygn, morgon och kväll. Om fångsten avser möss ska vittjande ske minst var femte timme.

20 § För fångstredskap avsett för vildsvin gäller dessutom följande.

1. Fångstredskapet ska utrustas med larmanordning.
2. Fångstredskapet får endast betas med oförädlad vegetabiliskt foder.
3. Fångstredskapet ska ställas in så att ingångsöppningen som mest är 55 cm hög.

21 § Fotsnara för rödräv ska vittjas minst två gånger per dygn, morgon, senast vid gryningen, och kväll.

22 § Fångstredskap som har utrustats med larmanordning ska vittjas snarast möjligt efter det att larmanordningen har gett utslag.

Bevakning och vittjande av nät

23 § Nät ska stå under ständig bevakning och vittjas omgående efter det att fångst har skett.

Utbildningspliktigt användande m.m.

24 § Fotsnara för rödräv får endast användas av personer som har genomgått en särskild utbildning anordnad av svensk jägarorganisation, eller motsvarande utländsk utbildning som med avseende på djurskydd och säkerhet är likvärdig den svenska. Utbildningen ska innehålla åtminstone följande moment:

1. olika typer av fotsnara och hur dessa ska underhållas och justeras, och
2. korrekt utplacering och handhavande av fotsnara.

25 § Fotsnara för rödräv får endast användas i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Länsstyrelsen får besluta om undantag för vissa områden om det är motiverat för skydd av hotade djurarter.

26 § Slagfälla för att döda bäver får endast användas av personer som har genomgått en särskild utbildning anordnad av svensk jägarorganisation, eller motsvarande utländsk utbildning som med avseende på djurskydd och säkerhet är likvärdig den svenska. Utbildningen ska innehålla åtminstone följande moment:

1. artkännedom om bäver och utter, och
2. korrekt utplacering och handhavande av fångstredskapet, särskilt avseende säkerhet och selektivitet.

27 § Ripsnara får endast användas av personer som har genomgått en särskild utbildning anordnad av svensk jägarorganisation, eller motsvarande utländsk utbildning som med avseende på djurskydd och säkerhet är likvärdig den svenska. Utbildningen ska innehålla åtminstone följande moment:

1. hur man tillverkar ripsnaror och hur dessa ska underhållas och justeras, och
2. korrekt utplacering och handhavande av ripsnara.

Tillståndspliktigt användande

28 § Tillstånd från länsstyrelsen krävs vid jakt med fångstredskap

1. som dödar bäver,
2. där levande fågel används i syfte att locka och fånga vilt av annan art,
3. som fångar sådana falkar, vråkar, hökar och ugglor som avses i 33 § jaktförordningen (1987:905) samt duvhök.

Länsstyrelsens beslut om tillstånd får förenas med ytterligare villkor utöver vad som framgår av dessa föreskrifter.

Länsstyrelsens tillståndsgivning enligt första stycket punkten 2 ska vara restriktiv.

29 § Länsstyrelsen får ge tillstånd enligt 28 § punkten 1 under förutsättning att

1. tillståndet i första hand syftar till att förebygga eller förhindra skada orsakad av bäver, och
2. användandet sker selektivt och att risken för bifångst av t.ex. utter därmed minimeras.

Vidare får länsstyrelsen medge tillstånd att använda fångstredskap för bäver om det är motiverat av djurskyddsskäl enligt 40 b § jaktförordningen (1987:905). I sådana fall krävs inte att förutsättningarna enligt första stycket 1 är uppfyllda.

30 § Länsstyrelsen får ge tillstånd enligt 28 § punkten 2 under förutsättning att

1. användandet avser en särskilt angiven plats och under en begränsad tid,
2. fåglar som används som lockbete har tillräckligt utrymme, tillgång till nödvändigt skydd från ogynnsamma väderförhållanden och annat vilt såsom predatorer samt tillgång till vatten och föda, och
3. det behövs för att skydda vilt som ingår i näringsverksamhet.

31 § Länsstyrelsen får ge tillstånd enligt 28 § punkten 3 under förutsättning att

1. det är motiverat med hänsyn till människors hälsa och säkerhet,
2. andra förvaltningsåtgärder är uttömda och
3. det behövs för att skydda vilt som ingår i näringsverksamhet.

32 § Fångade rovfåglar får frisläppas på annan plats efter att berörd markägare och jakträttshavare lämnat sitt medgivande.

Dödande fångstredskap

33 § För användande av dödande fångstredskap som inte behöver tillstånd enligt 28 § gäller följande.

1. Om fångstredskapet placeras lägre än 1,5 m ovan mark och avståndet mellan ingångshål och utlösningsanordning är mindre än 30 cm, ska det vara försett med en minst 30 cm lång, högst 10 cm bred och 12 cm hög ingångstunnel, fast anjord framför fångstredskapets ingångshål.
2. Fångstredskap försett med trampgiller får inte betas på trampplattan.
3. Fångstredskap försett med betesgiller får endast betas på gillret.
4. Stockfälla för mård ska alltid placeras minst 1,5 meter ovan mark och fritt i förhållande till större sten eller sluttning i terräng.
5. Fångstredskap försett med betesgiller ska placeras lutande eller hängande i 45 graders vinkel.

Fångstredskap avsedda för fångst av råttor, möss, sorkar och mullvadar samt stockfälla för mård omfattas inte av bestämmelserna enligt punkten 1.

Fångst av vilt som rymt från vilthägn

34 § Utan tillstånd får fångst av märkt vilt som rymt från vilthägn ske i särskilt iordningställda återfångstanordningar. Med märkt vilt likställs vilt som på annat sätt med säkerhet kan identifieras som härrörande från hägnet.

35 § Vilt som av misstag fångas i återfångstanordning ska omedelbart släppas fritt. Om vilt som tillhör en invasiv främmande art av unionsbetydelse eller medlemsstatsbetydelse fångas i återfångstanordningen gäller bestämmelserna i 15 §.

Transport och förvaring av fångat vilt

36 § Utan hinder av vad som föreskrivs i 12 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) får

1. fasan, raphöna, gräsand, kråka, kaja, skata och tamduva (stadsduva) som fångats i enlighet med bestämmelserna i jaktförordningen, tillfälligt kvarhållas och förvaras i fångstredskap i syfte att locka och fånga frilevande fåglar av samma art,
2. fasaner, raphöns och gräsänder som fångats i enlighet med bestämmelserna i jaktförordningen transporteras till, och hållas i, vilthägn eller liknande anläggning under hela året för att användas i avelssyfte,
3. vilt som fångats i fångstredskap tillfälligt förvaras i samband med transport för att avlivas på annan plats,
4. sådana falkar, vråkar, hökar och ugglor som avses i 33 § jaktförordningen (1987:905) och som fångats med stöd av tillstånd från länsstyrelsen tillfälligt förvaras i samband med transport för att frisläppas på annan plats, och
5. vilt som fångats för vetenskapligt ändamål tillfälligt transporteras och förvaras i samband med fångsten.

Undantag

NFS 2018:3

37 § Naturvårdsverket får i det enskilda fallet medge undantag från kraven i dessa föreskrifter. Undantag får förenas med villkor.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2018.

Naturvårdsverket

BJÖRN RISINGER

Gunilla Ewing Skotnicka
(Naturavdelningen)